

Inhoud

Voorwoord.....	1
PlanetGender.....	2
Zelfhulpbijeenkomsten.....	3
Zitdagen.....	4
Verslag voorbije bijeenkomsten.....	5
Lezersbrief.....	9
Sporthesjes te koop.....	9
Facial Feminisation Surgery (FFS) voor beginners – deel 3 (van 3): de herstelperiode.....	10
Website.....	13
Uitgaansgelegenheid.....	13

Voorwoord

Nieuwsbrief april 2005, jaargang 16 nr; 2. Onze Paaseditie, ware het niet dat Pasen dit jaar vroeg valt. Vakantie voor enkelen, werken voor anderen. Ondergetekende bevindt zich in dit laatste geval. Meer nog, terwijl u dit leest zit hij wellicht op het vliegtuig richting Bologna, Italië. Daar gaat immers van 6 t.e.m. 9 april het 19de Harry Benjamin International Gender Dysphoria Association Symposium door. Hét symposium rond gender en identiteit waar specialisten van overal ter wereld samen komen om er lezingen te houden en evoluties te bespreken. Dank zij het CAW Artevelde en de steun van velen onder u, kunnen wij er dus een éénmansafvaardiging naar toe sturen om dit bij te wonen. U leest er uiteraard veel meer over in onze volgende Nieuwsbrief.

Dat de paashaas ons dan toch nog goed nieuws brengt i.v.m. het vorig jaar ingediende wetsvoorstel transseksualiteit, zal u misschien wat verwonderen, maar laat het ons zo stellen: er is hoop. Na de paasvakantie komt dit wetsvoorstel wellicht op tafel in de kamercommissie justitie. Laat ons realistisch blijven, het voorstel is nog verre van wet, maar de bespreking ervan is dan toch al een eerste belangrijke stap in de goede richting. Wordt uiteraard vervolgd.

Voor collega Noémie is er jammergenoeg nog geen goed nieuws van de Paasklokken uit Rome: Zij is nog steeds op ziekteverlof en het is nog niet zeker wanneer zij kan terugkomen. Wij willen haar dan ook via deze weg veel moed en een spoedig herstel toewensen.

Wel goed nieuws voor wat betreft onze website. Die is eindelijk klaar en in eigen beheer te nemen vanaf nu. U leest er meer over verderop in deze Nieuwsbrief.

Veel leesplezier gewenst!

Koen.

PlanetGender

Oef... Het eerste belangrijke toonmoment van Planet Gender is achter de rug. Gent stond tijdens de maand maart in het teken van "gender en identiteit". Het is heel wat mensen niet ontgaan en het sterkt ons om door te gaan.

Het succes van dit eerste toonmoment is in de eerste plaats te danken aan alle geportretteerden, die ik ook via deze weg uitdrukkelijk wens te bedanken. Ook de Genderstichting speelde als lid van de projectstuurgroep een belangrijke rol. De basis voor een toekomstige continue samenwerking is hierbij gelegd.

Het project sleutelt nu aan de toekomst. Initiatiefneemster Estelle Slegers zal Planet Gender voorstellen tijdens het twejaarlijks HBI-GDA-congres, dat van 6 tot en met 9 april wordt gehouden in Bologna (Italië). Een tweetalige powerpoint-presentatie (Nederlands/Frans) is te zien in het Regenbooghuis, Kolenmarkt 42, 1000 Brussel tijdens de Roze week, naar aanleiding van Roze zaterdag, de jaarlijkse holebi-optocht doorheen Brussel. Presentaties op zaterdag 30 april, maandag 2 mei en donderdag 5 mei, telkens om 20u. Op donderdag worden na de presentatie vragen beantwoord over het thema "gender en identiteit". Van 18 tot en met 22 mei is Planet Gender te gast op het twejaarlijks internationaal Nederlands Transgender Filmfestival van Amsterdam (Nederland), dat wordt gehouden in De Balie.

Reageren kan via info@planetgender.com, via de webstek www.PlanetGender.com of telefonisch op het nummer 050 84 27 65.

Estelle Slegers

Foto's © Marc De Clercq

Zelfhulpbijeenkomsten

~Gent~

Dinsdag 26 april 05

Vanaf 20h in :

't Vosken
Sint-Baafsplein 19
9000 Gent

Thema: Real-life experience: Wat heeft deze periode als gevolg voor het leven? Wanneer begint het en stopt het? Enz. Een aantal sprekers zullen hun eigen verhaal daaromtrent vertellen. Op deze avond zal ieder die dat wil de gelegenheid krijgen om de eigen bevindingen te bespreken met de anderen. Deze avond is er uiteraard ook voor degenen die nog moeten beginnen aan deze 'experience'.

Wegbeschrijving: www.genderstichting.be

~Antwerpen~

Dinsdag 24 mei 05

Vanaf 20h in

Atthis
Geuzenstraat 27
2000 Antwerpen

Thema: FFS: Na de driedelige reeks over FFS in onze Nieuwsbrief, vonden we het tijd om ook de specialisten ter zake aan het woord te laten. **Dr. Vander Dussen** is op deze avond uitgenodigd als gastspreker om ons te informeren over de wonderen der plastisch esthetische chirurgie.

Wegbeschrijving: www.genderstichting.be

~Gent~

Dinsdag 28 juni 05

Vanaf 20h in :

't Vosken
Sint-Baafsplein 19
9000 Gent

Thema: diagnostiek Door velen gevreesd, door weinigen bemind, maar het is één van de belangrijkste fases in het ganse transitieproces. **Dr. Heylens**, psychiater van het genderteam van het UZ Gent komt tekst en uitleg verschaffen over de aanpak, het verloop en het belang van dit gegeven.

Wegbeschrijving: www.genderstichting.be

Bijeenkomsten Magenta

Magenta organiseert sinds maart elke 2de maandag in het Regenbooghuis een bijeenkomst voor en door transseksuele mensen en hun naasten (geen kinderen). Mensen met twijfels over hun geslachtsidentiteit zijn eveneens welkom.

Bedoeling is een ontmoetingsplaats te scheppen waar men in alle gezelligheid bij een glaasje van gedachten kan wisselen en ervaringen kan delen met anderen.

Plaats: Regenbooghuis, Kolenmarkstraat 42 te 1000 Brussel

Van: 20h00 tot 00h00

Meer info: Magenta VZW, bij Chris Cullus, 0478.404.314, PB 5 te 1040 Etterbeek 3,
www.magenta-asbl.be of magenta@contactoffice.be

Een link naar bijeenkomsten van andere organisaties in binnen- en buitenland vindt u via www.genderstichting.be onder de rubriek zelfhulpbijeenkomsten.

Zitdagen

Wanneer het bereiken van onze dienst te Gent te moeilijk is voor u, dan kunt u voor een persoonlijk gesprek ook terecht op onze zitdag in Leuven en dat op volgende data:

➤ **Donderdag 14 april (!), 5 mei, 2 juni, 7 juli 05.**

Van 14u00 tot 17u00 in
CAW Leuven
Centrum voor levensvragen, relaties en seksualiteit
Mgr. Van Wayenberglaan 1 (2de verd.)
3000 LEUVEN

Wie met het openbaar vervoer komt, kan vanaf het station de bus richting **Gasthuisberg** nemen en afstappen aan het Sint-Jakobsplein.
Aanbellen in de inkomhal.

Een gesprek op onze zitdag in Leuven kan enkel wanneer voorafgaand een afspraak is vastgelegd met onze dienst in Gent. Gelieve de dag van afspraak en dit vóór 11 uur te bevestigen of U aanwezig zult zijn. Zoniet veronderstellen we dat Uw afspraak vervalt!

Wetenswaardig nieuws uit binnen- of buitenland, nieuwe publicaties omtrent genderidentiteit, lezersbrieven of oproepen, mogen steeds aan het adres van de Genderstichting gestuurd worden, bij voorkeur per e-mail naar genderstichting@artevelde.be, gefaxt op 09.223.75.70, op diskette formaat Word voor Windows compatibel, of per post. Voor de volgende nieuwsbrief graag Uw bericht binnen tegen 15 juni 2005. De Genderstichting behoudt zich het recht voor teksten aan te passen voor publicatie.

Tekst: bijeenkomst 22 februari 2005 – 't Vosken – Gent

'What's in a name?' Of 'Het kiezen van een voornaam ... een toevallige zaak?'

Het was een koude dinsdagavond in de binnenstad van Gent. Hier en daar lagen nog wat restanten van de sneeuwbuï die over Oost-Vlaanderen was getrokken. Ik hield mijn hart al vast voor de opkomst die avond. Zou het gure winterweer de mensen hebben afgeschrikt om te komen? Dat vroeg ik me af. Maar uiteindelijk hadden toch 14 mensen weer en wind getrotseerd en werd het een mooie avond over 'de motivaties bij het kiezen van een voornaam'.

In de volgende tekst geef ik een weergave van wat ik mondeling gebracht heb die avond.

Mijn naam is Ellen Van Vooren, ik werk op de Genderstichting ter vervanging van Noëmie Saey en heb een grote interesse voor de betekenis van de voornaam. Lees hier de betekenis die ouders en mensen zelf geven bij de keuze van de voornaam van hun kind of van zichzelf. In de voordracht heb ik het dus niet gehad over de etymologie van de voornaam. Wat – tussen haakjes - ook een interessante invalshoek is. Hoe ben ik nu gekomen tot het kiezen van dit onderwerp? Sedert een aantal jaar verdiep ik me van tijd tot tijd in (auto)biografieën en levensverhalen van mensen / gezinnen / families. In deze verhalen vind je dikwijls zeer uitgebreide stambomen waar je niet enkel de moraal en het verhaal van een familie in kan lezen, maar waar je ook kan zien dat namen (al dan niet aangepast aan de tijd) zich herhalen. Mijn interesse komt dus via een omwegje, zou je kunnen zeggen. Ik stelde mij ook de vraag hoe transseksuele/transgenderde mensen hun nieuwe naam kiezen. Want dit is een zeer speciale en uitzonderlijke situatie uiteraard.

Toen ik in samenspraak met Koen Taillieu beslist had te spreken over dit onderwerp ben ik me gaan verdiepen in psychosociaal onderzoek (psychoanalytisch onderzoek en contextueel/systemisch onderzoek) omtrent het thema. Ik was er van overtuigd dat ik op het internet veel informatie zou vinden en dat toch een paar studenten dit onderwerp hadden gekozen als eindwerk. Maar ik had me daarin dus grondig vergist. Ik heb het één en ander gevonden, maar weinig onderzoek ging dieper dan wat algemene uitspraken over de motivatie. Zo was er een onderzoek binnen het Nederlandse Meertensinstituut dat specifiek ging over 'de motivatie van de ouders bij het kiezen van een voornaam'. Halleluja, ik dacht dat ik het licht ging zien. Niet dus. Het onderzoek kwam jammer genoeg niet verder dan indelingen als 'de naam heeft een mooie klank', 'het is een Nederlandse naam', 'het past mooi bij de achternaam', enzovoort. Ik had bij elk antwoord de neiging om te vragen 'ja, ok, maar waarom vindt men die klank dan zo mooi?', 'waarom is het belangrijk voor die ouders om een Nederlandse naam te kiezen?' enzovoort. Ik was dus meer op zoek naar individuele verhalen, herinneringen over familieleden en aan vervlogen dagen, zo men wil.

Een tweede misleidend antwoord kwam vanuit psychoanalytisch hoek. Het gevonden boek ging over de keuze van de voornaam. Maar men goochelde met hypothesen als waren het feiten en na het lezen van het boek zou ik niemand meer aanraden een naam te kiezen, want de gevolgen ervan gingen van slecht tot levensbedreigend. Een frappant voorbeeld was het 'geven van de naam van een gestorven voorouder of gestorven broertje/zusje'. De kans was volgens de auteur zo goed als 100 procent dat het kind schizofreen zou worden. Dit is dus zo'n uitspraak waardoor mijn haren ten berge rijzen. Sommige kinderen kunnen inderdaad hun naam als een last ervaren wanneer de dood van een familielid als het ware het kind de ruimte ontzegd om te leven. Maar dit hoeft niet. Dergelijke studies missen het vermogen te kunnen relativiseren en trekken zaken uit de o zo belangrijke (maatschappelijke, familiale en individuele) context.

Tot hier de schets van hoe het niet moet – volgens mijn bescheiden mening dan althans. Het boek van **Anne Ancelin-Schützenberger – "Aïe, mes aïeux"** - daarentegen gaf een heel ander, veel persoonlijker verhaal. Ancelin-Schützenberger is een Franse psycho-analytica en groepstherapeute die haar oeuvre opgebouwd heeft vanuit haar eigen praktijk. Door te luisteren naar het individuele verhaal van haar patiënten komt ze tot een oeuvre om u tegen te zeggen. Haar theorieën zijn dus van begin tot einde gebaseerd op de praktijk. Door middel van de zogenaamde psychosociogenogrammen (stamboom met

verhalen over mensen, de tijd van toen en de maatschappij waarin de gezinnen leefden) gaat Ancelin-Schützenberger samen met haar patiënten op zoek naar hun eigen verhaal, hun eigen identiteit. Wat de voornamen betreft geeft zij een opdeling in drie grote niveaus waaruit mensen hun motivaties al dan niet onbewust kunnen putten, namelijk: maatschappelijk, familiaal en individueel. Let wel, dit is een wat kunstmatige opdeling. Meestal is het resultaat van de keuze de som van die drie niveaus. Je zou de drie niveaus zelfs kunnen zien alsof het van die Russische poppetjes zijn die men in elkaar kan steken. Elk individu behoort tot een gezin/familie die op hun beurt deel uitmaken van een maatschappij (gekaracteriseerd door tijd en ruimte).

Een voorbeeldje bij elk niveau:

- **Maatschappelijk:** het is de traditie in een aantal dorpjes in Bretagne om de oudste zoon Yves te noemen. Dit geeft niet direct een individueel motief, maar eerder een cultureel motief. Het toont wel een stukje van het systeem waarin het individu woont (hier: belang/het in leven houden van traditie).

- **Familiaal:** in sommige families is het van belang één van de kinderen een naam te geven van één van de voorouders. Op die manier kan men de herinnering van de geliefde dode in leven houden bij wijze van spreken.

Wanneer ik mijn zoon de naam zou geven van mijn vader dan zegt dit veel over de goede band die ik heb met mijn vader en is er dus ook een individueel motief dat (hypothetisch voorbeeld).

- **Individueel:** Ancelin-Schützenberger geeft een voorbeeld van een moeder die haar zoon noemt naar de echte biologische vader. De motivatie van haar keuze houdt ze echter geheim voor zowel de onwetende biologische als voor de officiële vader en haar zoon. Dit is een voorbeeld waar er een geheime boodschap gelinkt is aan de naam.

Ancelin-Schützensger gaat er van uit dat de naam deel uitmaakt van de eigen identiteit, maar tevens gelinkt is met de familiale identiteit.

Een praktijkvoorbeeld van Ancelin-Schützenberger zelf:

Ze werkte met een jonge vrouw die zich afvroeg waarom ze Ariane heet. Wat op zich in Frankrijk een veel voorkomende naam is. Ze vroeg zich af wat de motivatie van haar vader kon geweest zijn. Nu, het bleek een wat moeilijke situatie: ze heeft haar vader nooit gekend. Hij stierf voor zij geboren werd. Het enige wat ze wist over haar vader was dat hij haar voornaam had gekozen. En dat er een band leek te bestaan tussen haar voornaam en haar vader. Ariane studeerde Griekse mythologie in het lyceum. Daar vond zij het verhaal over 'het meisje Ariane' maar zij wist absoluut niet wat dat te betekenen kon hebben voor haar vader.

Hier start de zoektocht naar het verleden van de vader en zijn context. Tijdens één van de therapeutische sessies herinnert Anne zich een film met Maurice Chevalier en Audrey Hepburn die 'Ariane' heette. Deze film was gebaseerd op het gelijknamige boek gepubliceerd tussen 1910 en 1930. Het bleek ook een theaterstuk te zijn.

Ariane ging op zoek naar verhalen over haar vader bij familie en vroegere vrienden van haar vader. Eén van de tantes herinnerde zich direct dat haar vader nog gespeeld had in het theaterstuk 'Ariane, jeune fille russe'. De vraag kwam terug: wat was de bedoeling geweest van de vader om haar Ariane te noemen? Het zou eventueel kunnen dat de vader zich gecapteerd voelde door het karakter/personage van Ariane in het toneelstuk. Dat de vader aangetrokken was tot iets binnen het personage van Ariane. Ariane in de roman, was een jong modern meisje dat hogere studies deed, wat niet vanzelfsprekend was voor 1914, ze was onafhankelijk en ze koos zelf haar eigen lot en leven, ze woonde alleen en werd verliefd op een zeer intelligente man, die veel reisde en haar lief had.

De echte Ariane kon zich enorm vinden in dat verhaal en identificeerde zich zelfs met de heldin van het verhaal. Ze had al heel wat wereldreizen achter de rug (zelfs met zeilboten en zeer avontuurlijke reizen). Ariane had door middel van de zoektocht naar de motivatie van haar naam een deel van haar eigen geschiedenis hervonden wat op zich haar eigen identiteit en verstevigde.

Als voorbereiding voor de bijeenkomst heb ik het heft in eigen handen genomen. Ik heb een e-mail verstuurd naar mijn kennissen- en vriendenkring met een aantal open vragen aangaande hun voornaam – met als doel mijn hypothese **'het kiezen van een naam is niet toevallig'** te toetsen:

- 1/ Rechtstreeks vragen aan de ouders naar motivatie van de keuze van de voornaam:
Het lijkt mij hier belangrijk om verder te vragen. Antwoorden als 'mooie klank', en dergelijke zijn niet voldoende. Het is van belang het 'waarom' van de keuze te bevragen. Ga ervan uit dat niets toevallig is, dus ook de keuze van je voornaam niet.
Het is ook leuk om te zien wie de keuze gemaakt heeft. Vraag bijvoorbeeld ook naar verhalen die zij linken met jouw naam, eender wat (mensen die deze naam ook droegen, of die erop lijken, of nog meer: sommige namen hebben een bepaalde klank, of roepen een bepaalde sfeer op; het kan ook interessant zijn naar gelijkaardige klanken en sferen te vragen).
- 2/ De verlangens of hoop die je ouders verborgen hebben in je naam, voel je dit ook zo aan; of helemaal niet. Wat vind je in feite van je eigen naam? Laat je jezelf anders noemen dan wat er officieel op je pas staat? Zo ja, waarom? Kan dit eventueel iets te maken hebben met de (on)bewuste verlangens die je ouders hebben/hadden naar jou?
- 3/ Misschien wel de moeilijkste vraag: moest je zelf een nieuwe naam kunnen kiezen, welke zou dat dan worden? En belangrijk hierbij: waarom? Kies ook eens een naam alsof je van het andere geslacht zou zijn. Met zelfde vraag 'waarom deze en geen andere'?

Ik heb deze vragen ook opgelost – kwestie van een ander niet te willen aandoen wat je zelf niet wilt aangedaan worden – en ik heb gemerkt dat deze vragen niet zo gemakkelijk te beantwoorden zijn. Het vraagt enig vraag – en denkwerk. Ik wil ook benadrukken dat bij veel van wat we doen of zeggen – dus ook bij het kiezen van een naam – heel wat onbewuste zaken een rol spelen. Sommige indrukken, geuren, beelden, klanken worden soms op een voorbewust of onbewust niveau geklasseerd en spelen een grote maar verdoken rol in ons leven. Maar veel kan met de juiste vragen en een 'open mind' beantwoord worden.

Dat het niet zo makkelijk is als het lijkt was ook één van de reacties die ik kreeg op de e-mail. Ouders leken nogal snel geneigd niet veel te kunnen/willen zeggen, kinderen durfden niet echt doorvragen,...

Zeker de derde vraag leek moeilijk. De meesten leken het moeilijk te vinden een nieuwe naam te bedenken voor zichzelf. Ook dit was een probleem voor mij... ik heb wel namen die ik mooi vind, maar passen die dan ook bij mij? Een heel andere kwestie natuurlijk.

'Zou dit ook zo moeilijk geweest zijn voor mensen die reeds een nieuwe naam gekozen hadden', vroeg ik me af.

Om de discussie op gang te trekken vroeg ik de mensen in groepjes van twee te gaan zitten en elkaar de drie vragen voor te leggen. Met in het achterhoofd de opdeling van Ancelin-Schützenberger (individueel, familiaal, maatschappelijk) begon men aan een – aan het geroezemoes te horen – interessant gesprek.

Wie wilde kon ook haar/zijn verhaal vertellen aan de rest van de groep. Voorzichtig stak men van wal en er ontstond een open gesprek over wat zijn/haar bevindingen omtrent het onderwerp waren. Het was boeiend om te horen dat mensen zeker wat de derde vraag betrof een zo uiteenlopend antwoord hadden. Bij sommigen leek het alsof de naam hen gekozen had in plaats van omgekeerd, bij anderen was de uiteindelijke keuze het resultaat van een zoektocht. Sommigen lieten hun eerste (deze gekozen door de ouders) naam weerklinken in de nieuwe, anderen wilden juist die oorspronkelijke naam vermijden. Voor enkele mensen was het een zoektocht die ze op alleen deden, andere mensen gingen te rade bij anderen. Hier ook weer hetzelfde verhaal, ieder heeft zijn/haar eigen geschiedenis en kiest ook afhankelijk daarvan. Ik weet het, ik val een beetje in herhaling, maar hoe meer ik er mee bezig ben en

hoe meer mensen ik hoor (onafhankelijk van genderdysfore vragen), hoe meer ik ervan overtuigd raak dat men niet zomaar kiest, dat toeval weinig zeggenschap krijgt.

Hier volgt een greep uit de verhalen die op die avond werden verteld (om de privacy van de mensen niet te schenden zal ik mij behelpen met andere namen, maar de motivatie blijft behouden):

Dat ieder zijn of haar motivaties heeft om een naam al dan niet te kiezen bleek ook weer uit de verhalen van het publiek. Het al dan niet behouden van de oorspronkelijke naam is één van de mogelijke motivaties. Eén persoon vond het – na een zoektocht weliswaar – toch van belang om de gekregen naam te behouden in de nieuwe naam. Dit vanuit zorg naar de omgeving toe – zodat de transitie wat betreft de naam niet te confronterend is – en naar het eigen verleden. Met dit laatste bedoel ik dat deze persoon het individuele verleden niet volledig wilde afsluiten. De nieuwe naam draagt nog het verleden in zich (An naar Jan). Iemand anders daarentegen vond het net belangrijk om als het ware tabula rasa te beginnen, met een schone, nieuwe lei dus. De nieuw gekozen naam lijkt dan helemaal niet op de oude. Wat bij een paar mensen duidelijk werd is dat zij ook door de bestaande culturele/religieuze geest werden geïnspireerd. Sommige namen horen bij een bepaalde tijdsperiode in een bepaalde regio (bijvoorbeeld Godelieve, Jozef) . Het is natuurlijk ook zo dat filmsterren, sportberoemdheden, enzovoort hun invloed hebben op de tijdsgeschiedenis en de daaraan gebonden naamskeuze (voorbeelden daarvan zijn Brigitte, van Brigitte Bardot en Marilyn , uiteraard naar Miss Monroe). Ook een leuk verhaal kwam van een student die aanwezig was op de bijeenkomst. Het betrof een geadopteerde jongen die de naam Bjorn kreeg van zijn adoptie-ouders. Hij had reeds een naam van zijn biologische ouders, maar een westerse naam was toch belangrijk voor de adoptie-ouders. En niet zo maar om het even welke westerse naam. Ze noemden hem naar Bjorn Borg met de zeer duidelijke wens (droom) dat hun zoon een even groot tennistalent zou bezitten. Bjorn vertelde echter dat hij andere talenten had.

Soms is het zo dat ouders reeds voor de geboorte van hun kind bepaalde wensen hebben. Bijvoorbeeld over het geslacht van het kind. Bij één van de aanwezigen was dat blijkbaar het geval. Het was de wens van de moeder om een dochtertje te hebben en ze had reeds een naam voor dit kindje. Bij de geboorte bleek het een jongetje te zijn. Deze persoon denkt er nu aan om de meisjesnaam gekozen door de moeder als nieuwe naam te kiezen. De wens van de moeder komt dan toch nog een beetje uit, zou je kunnen zeggen.

Als afsluiter van dit alles nodig ik dan natuurlijk iedereen uit om deze vragen eens te beantwoorden. Het kan heel wat bijkomende vragen en leuke herinneringen oproepen. Ik heb in ieder geval genoten van de literatuurstudie en van de gesprekken met mensen omtrent hun naam. De bijeenkomst die winteravond was voor mij dan ook de spreekwoordelijke kers op de taart.

Ellen Van Vooren

U weet niet meteen wat gedaan met al die euro's die u in die uitpuilende sok hebt steken? U heeft net een wansmakelijk grote erfenis ontvangen van een oom die u niet kunt uitstaan en u wilt het geld zo snel mogelijk kwijt? U heeft als enige winnaar met de lotto gewonnen en weet niet wat gedaan met al dat kleingeld boven het miljoen euro? U heeft eindelijk al uw zwart geld kunnen doorsluizen naar België en weet niet wat te doen met de intresten? Of u heeft er een traditie van gemaakt om met pasen uw geweten te sussen door een schenking te doen aan een goed doel, maar u kunt maar niet kiezen waaraan? Dan helpen wij u graag uit de nood, zo zijn we nu eenmaal. Wij hebben hiertoe voor u een speciaal **giftenrekeningnummer** dat maar niet vol geraakt en reeds uitkijkt naar uw gulle schenking. Meer nog: voor alle **giften vanaf 30 euro** ontvangt u hiervoor zelfs een **fiscaal attest** waarmee u bij uw volgende belastingaangifte vaderschap staat een reden geeft om u wat te ontzien. Alle giften met expliciete vermelding van '**voorkeur voor Genderstichting**' kunnen gestort worden op rekeningnummer:

290-0266600-65

Onze eeuwige dankbaarheid staat reeds genoteerd in de analen van de Genderstichting!

Lezersbrief

Mijn reactie na het lezen van pagina 9 – de lezersbrief van X (nieuwsbrief (1) – 2005)

- Uzelf afvragen wie er schuldig is aan de genderdysforie vind ik persoonlijk zinloos. Of men nu zo geworden is of zo geboren wordt; daar is volgens mij niemand schuldig aan.
- Het durven schrijven wat u denkt en voelt vind ik bijzonder moedig. Uw brief is dan ook nogmaals het bewijs dat het niet voor ieder transseksueel persoon zo evident is een leefbaar leven te kennen.
- Ondanks de hormonale behandeling en de nodige geslachtsaanpassingen blijft het voor een x aantal onder ons van levensbelang meerdere behandelingen en bijkomende ingrepen te moeten ondergaan. Of die nu het gevolg zijn van opgelopen complicaties (tijdens of kort na de geslachtsaanpassing) of het biologisch uiterlijk (moeder natuur), blijft het een zinvolle uitdaging voor allen om zich daar eens in te verdiepen. Dit om zowel de mogelijke risico's als de gevolgen van eventuele complicaties en de nodige bijkomende behandelingen en operaties bespreekbaar, leefbaar en betaalbaar te maken en te houden
- Persoonlijk denk ik dat de verwachtingen van het gewenste uiterlijk van X misschien wat te hoog gegrepen waren. Ik citeer: "duizend operaties, onvoldoende". Niet alles is echter haalbaar en realiseerbaar. De verwachtingen wat bijpassen vind ik alvast een goed begin.
- Wat de moeder betreft, denk ik dat het voor ha ook geen geschenk uit de hemel is te moeten hoor dat haar kind een gendervariante identiteit heeft. Ik denk dat een moeder alleen maar het beste wil voor haar kind, of ze daarbij altijd de juiste keuzes maakt? Maar wat is 'altijd de juiste keuze'?
- of genderdysforie een ziekte is, dat laat ik persoonlijk liever aan de wetenschap over. Kortom, iets of iemand de schuld geven vind ik zinloos, zelf iets ondernemen zinvol.

Tot slot: een geslachtsaanpassing is voor sommigen wel een noodoplossing. Ook al verloopt die weg –ook voor mezelf trouwens – niet zonder hindernissen, het is soms die weg nemen of zelfmoord (later meer daarover). Oplossingen zoeken, ervaringen uitwisselen, gebruik maken van de opgedane leerstof en doorgaan is dan ook voedsel om een betere wereld voor mezelf en anderen te creëren.

Vriendelijke groeten en een zinvol 2005!

X

Sporthesjes te koop

Te koop: twee 2dehands sporthesjes van het merk 'Nike' aan de **prijs van 45 euro** voor beide.

Maat: small. Voor wie nog geen mammectomie onderging is dit een mooi alternatief voor de bestaande bandages die gebruikt worden als **borstcamouflage**.

Wie geïnteresseerd is, gelieve contact op te nemen met de Genderstichting.

Facial Feminisation Surgery (FFS) voor beginners – deel 3 (van 3): de herstelperiode

Door de ademhalingmoeilijkheden veroorzaakt door die neuswieken en de vermoeidheid na de lange narcose zijn de eerste dagen na de operatie geen lachertje. Ik had het geluk bij een vriendin thuis opgevangen te worden. Alleen bij mij thuis had ik het nooit kunnen redden, zeker mentaal niet. Zowat het enige wat ik in die eerste dagen kon doen was rechtop slapen of rusten (bed met regelbare standen zorgt voor een snellere genezing), uren aan tafel zitten om te proberen heel kleine beetjes vloeibaar of dun voedsel binnen te krijgen, en in elke spiegel die ik passeerde te kijken en me proberen in te beelden hoe er uit dat monstergezicht dat ik niet was, ooit een aanneembaar vrouwelijk gezicht zou kunnen komen. Zorg in die fase dat je constant iemand hebt om over andere dingen te praten, anders zou je wel eens zoals vele anderen in een diepe post-operatieve depressie kunnen komen. Een drietal dagen na de operatie herkende ik sommige trekken van mezelf terug in de spiegel, een hele vooruitgang na dat vorige amorphe beeld (zie deel 2). Ik kon echter niet zeggen of die nu op een mannelijk of vrouwelijk gezicht te zien waren. Alhoewel ik me nog steeds als een zombie voelde, deed het bezoek van vrienden en vriendinnen heel goed maar ik was nog zeer snel vermoeid. Op die derde dag kon ik wel al half vloeibaar voedsel eten met een plat lepeltje (aardappelpuree, spinazie, chocomousse etc) en dat was allemaal uitstekend voor de moraal.

Op dag 5 werden in het hospitaal mijn strakke windels weggenomen (wat deed dat goed aan de oortjes) en die vervelende neuswieken werden er uitgetrokken, wat een verademing (letterlijk en figuurlijk). Naast het feit dat mijn neus nog bedekt was kreeg ik nu voor het eerst mijn gezicht te zien.

Het enige wat ik kon concluderen was dat het anders was. Vooral de strakke huid maakten gelaatsuitdrukkingen nog onmogelijk en ik kon uren in de spiegel kijken zonder te kunnen uitmaken of wat ik nu zag goed of slecht was. Zo bracht een vriendin mij dan thuis waar ik zonder hulp verder kon genezen dank zij mijn voordien aangelegde stock van (half)vloeibaar voedsel. Elke dag kon ik mijn bedrugleuning wat laten zakken wat het slapen vergemakkelijkte. Het grootste ongemak was nog steeds het lopen van de neus maar dat belette me niet om reeds met de wagen mijn dagelijks leven te hervatten. Een week na mijn operatie bezocht ik reeds vrienden, bekenden en de gewone winkels, maar tussendoor spendeerde ik uren voor de spiegel om de dagelijkse veranderingen te bespeuren. Dat mannelijke gezicht was duidelijk verdwenen, maar dat vrouwelijke wou er nog niet doorkomen. Het was een moeilijke tijd, zowel voor mij als voor de mensen om me heen. Ik kon ook reeds brood eten zonder de

korst eraf te snijden, de genezing verliep zeer snel. Mijn grootste zorg bleef de schrik dat mijn ouders en vriendin me zouden in de steek laten omdat ik nu als iemand anders overkwam. Ik kan me inbeelden dat het voor ouders een schok moet zijn hun eigen kind niet meer te herkennen. Dit en een paar dagen zonder bezoek brachten me alweer tot een depressieve toestand. De opmonterende telefoons van vriendinnen (waarvan sommigen hetzelfde hadden meegemaakt) waren broodnodig.

Twaalf dagen na de operatie werden in

het hospitaal al die haakjes van mijn coronaire incisie verwijderd alsook het beschermend neusstuk. Ik kreeg eindelijk de totaliteit van mijn gezicht te zien en was uiterst tevreden over de technische kant van de zaak, goed wetende dat het nog een paar maanden zou duren vooraleer de esthetische kant wat definitievere vormen zou krijgen. Ik kon nu terug een pruik dragen en mijn bril veroorzaakte (na wat bijplooiën van de montuur) geen problemen op mijn nieuwe, uiterst gevoelige neus. Een tweetal weken na de operatie waren mijn gelaatsuitdrukkingen meer divers, zonder teveel pijn van het trekken van de huid, waardoor ik nog herkenbaarder werd. Het was eindelijk een menselijker beeld maar toch kon ik het best vergelijken met de Mona Lisa, noch mannelijk, noch vrouwelijk, niet mooi maar speciaal, en met een subtiele gelaatsuitdrukking. Mijn gelaat evolueerde snel. Drie weken na de operatie zagen de meeste mensen enkel nog vrouwelijke trekken. Het verschil in een maand tijd was verbluffend. Ik leek nu op de (jongere?) zuster die ik nooit gehad heb.

Na een maand begon ik mijn nieuwe gelaat eindelijk te accepteren en te appreciëren. Ik kreeg terug gevoel in mijn gebit en kin en de weinige haaruitval was gestopt. Na 6 weken stopte ik met 's nachts die harde neuskap te dragen. Wat nog maanden zou aanhouden was het gevoel dat mijn (echt) gebit niet het mijne was en dat het er niet meer zo goed in paste. Na 2 maanden was de vermoeidheid eindelijk verdwenen en begon ik complimenten te krijgen voor mijn steeds vrouwelijker wordend gezicht. Op consultatie bij de chirurg werden de laatste draadjes achter het oor verwijderd en nieuwe röntgenopnames gemaakt, waaruit duidelijk te zien was welke drastische veranderingen aangebracht werden rond de vroegere bult over de sinusholte en mijn nu lager zittende gebit, in z'n plaats gehouden door plaatjes en schroeven.

Na een maand of 3 drupte mijn neus alleen nog maar na temperatuursverschillen en kon ik reeds voorzichtig een steak eten. Het fronsen van de wenkbrauwen

veroorzaakt na zes maanden nog steeds dat vervelende trekkrachteeffect. Ik ervaar ook nog steeds een beetje een sponzig gevoel tussen mijn bovenste gebit en schedel. De hoge elasticiteit van mijn huid en hoeveelheid ervan die na de operatie weggewerkt moest worden noodzaakt een verdere kleine facelift (wegsnijden van overtollige huid voor en achter de oren onder lokale verdoving). Dit alles om het eindresultaat niet alleen vrouwelijker maar ook strakker en dus jonger te laten uitschijnen. Deze zal eventueel pas een jaartje na de initiële operatie worden uitgevoerd nadat alles zich definitief gezet heeft. Ondertussen ben ik reeds enorm blij met het bekomen resultaat.

Zoals de vergelijkende foto van 4 dagen voor en 3 maanden na de operatie laat zien is de vervrouwelijking een succes te noemen.

De veranderingen aan het bot rond de ogen en merkbare verlaging van het gebit waardoor de boventanden zichtbaar werden (typisch vrouwelijk kenmerk) en gezicht meer hartvormig als vierkant, hebben het verhoopte resultaat doen bereiken. Alhoewel ik zeker niet de mooiste vrouw ben geworden, vind ik dat ik er gemiddeld beter uit zie dan mijn leeftijdsgenoten en wordt ik nooit meer "gemeneerd". De kwaliteit van mijn leven is er enorm op vooruitgegaan en ik durf zelfs gerust zonder enige make-up inkopen gaan doen.

Het heeft ook mensen rond mij geholpen om dat beeld van die 'verklede man' te doen omslaan in dat van een 'nieuwe vrouw'

wat de acceptatie bij ouders en vroegere collega's nog heeft vergemakkelijkt. Zoals U in dit 3 delen tellende artikel kon lezen was deze operatie geen lachertje maar ik blijf er van overtuigd dat het dure prijskaartje verantwoord was om uiteindelijk te breken met dat mannelijk beeld, niet alleen tegenover anderen maar ook voor mezelf. Het in de spiegel kijken voor en na het slapengaan geeft geen aanleiding meer tot depressiviteit wat op zich reeds onbetaalbaar is. Iedereen moet voor zichzelf uitmaken wat de grootste nood is, maar ik vond FFS prioritair over SRS en zal mijn chirurg levenslang dankbaar blijven om er zo goed als pijnloos voor gezorgd te hebben dat ik uiteindelijk visueel uitstraal wat ik decennia lang binnenin voelde

Niets van dit artikel mag gereproduceerd of gebruikt worden zonder uitdrukkelijke toelating van:
Fotomateriaal: Marc De Clercq van www.Planetgender.com en tekst: Laurence.

Nog meer weten? Op 24 mei is Dr. Van der Dussen te gast op de bijeenkomst te Antwerpen. Zie zelfhulp.

La poème

Een lerares godsdienst van het kunsthumaniora te Lier stuurde ons begin maart een zeer leuke e-mail. Ze had in het eerste trimester het thema genderdysforie en transseksualiteit in haar lessen behandeld en ook het thema tederheid. Op het examen had ze daarover volgende vraag gesteld:

“Stel dat je broer transseksueel is en dat hij aan jou vraagt om een tekstje te schrijven voor het geboortekaartje n.a.v. zijn 'nieuwe' leven na zijn geslachtsoperatie. Maak er een heel teder kunstwerkje van.”

Eén van haar leerlingen schreef het volgende kunstwerkje— we wilden jullie dit niet weerhouden:

Jij was jij niet
Jij was niet wat men verwachtte
Jij was niet wie je moest zijn
Jij was jij niet

De grote prestatie was eerst
een tijdje een droom
De eik wacht in de eikel
De vogel in het ei
En in het beeld van de mens
roert zich een engel

Jij was jij niet
Nu ben je jezelf
Nu ben jij jij
Vaarwel lieve broer
Welkom nieuwe zus.

Website

Sinds 1996 reeds – een eeuwigheid in internettermen – heeft de Genderstichting een website. Opgesteld, bijgewerkt en onderhouden sinds jaar en dag door onze creatieve webmeesteres Ilse. In de loop der jaren is dit medium uitgegroeid tot een belangrijke toegangspoort naar onze dienstverlening. Vandaar dat we dit medium met de nodige zorg verder willen blijven behandelen.

Sinds een tijdje reeds speelden we met het idee om deze website dan ook in eigen beheer te gaan nemen. Nu is het ons eindelijk gelukt, zij het dat het heel wat voeten in de aarde had. Onze nieuwe zelfontworpen website is zo goed als af en gaat eerstdaags online. Ze werd niet alleen van een nieuwe

lay-out en van meer up-to-date informatie voorzien, meer nog, voortaan onderhouden we deze website zelf. Niet dat het een staaltje van hoogtechnologisch multimedia gehalte geworden is. Neen, het is eerder een eenvoudige lay-out geworden met naar we hopen een handige navigatiestructuur. Wij zijn dan ook geen IT-specialisten maar hulpverleners. Mocht je dus tijdens het surfen op onze nieuwe site dingen aantreffen die niet lijken te werken, meld het ons gerust, uw feedback is belangrijk. Voorlopig kunnen geen berichten via onze site rechtstreeks aan ons verstuurd worden (zoals dat met de vorige site wel mogelijk was), maar we hopen dit in de nabije toekomst te kunnen oplossen. Ook het aanbod aan nieuwsbrieven blijft voorlopig beperkt, maar ook dat verandert nog. Binnenkort dus op www.genderstichting.be

Tot slot nog een hartelijke dank aan onze webmeesteres Ilse, voor haar jarenlange trouwe en vrijwillige inzet. Zonder haar hulp zouden we nooit in ons opzet geslaagd zijn. En wellicht doen we ook in de toekomst nog wel eens een beroep op haar voor problemen die zich voordoen en waar wij IT-groentjes niet meteen een antwoord op weten. Geweldig bedankt !!!!!

Uitgaansgelegenheid

Eén van onze cliënten heeft sinds kort een eigen zaak opgestart, genaamd 'Villa Tempo' te Waregem. Deze club richt zich voornamelijk tot holebi's en transgender mensen die in een ongedwongen sfeer willen samenkomen voor een babbel en dans. Er werd ons gevraagd dit u te melden.

Flyer:

Villa Tempo – Gentseweg 400 – 8790 Waregem – 0032 56 32 44 09